

Kære Fjerkræproducent,

Maj måned har indtil nu været fyldt med solrige dage, så det skal vi bestemt ikke klage over. Nu mangler vi bare lidt vand til afgrøderne. Mon ikke det kommer før eller siden, det er jo Danmark vi bor i ☺ Vi håber I får nydt lidt af det gode vejr.

I dette nummer af FjerkræNyt kan du læse om fytase i hjemmeblandet foder, overvågning af slagtekyllingernes produktionsresultater og fodring af langsomt voksende slagtekyllinger.

Rigtig god læselyst ☺

Husk!

Husk at tilmelde dig til vores Temadag om fodring af langsomt voksende slagtekyllinger d. 14. juni ☺

Se mere længere nede i FjerkræNyt

Faglige nyheder

"Tilskudsfoder + eget korn" – en oplagt mulighed for at reducere fosforudledning fra økologisk fjerkræ – Niels Finn Johansen

I vores nyhedsmail nr. 4. 2018 beskrev vi hvordan man ved hjælp af såkaldt "Type 2 korrektion" har mulighed for at dokumentere, at indholdet af fosfor i bedriftens fjerkrægødning er lavere end normtallene angiver. Såfremt man kan det, kan man sprede mere gødning pr. ha uden at overskride fosforloftet.

Forudsætningen for succes med denne øvelse er, at fjerkræet på ejendommen rent faktisk udskiller mindre fosfor end normtallene angiver. Hvordan får man fjerkræet til det?

Sammenhængen er overordnet meget simpel:

Fosforindhold i gødning = (fosforindhold i foder ÷ fosfor aflejret i æg og kød)

Fosformængden aflejret i produkterne er lav, og har derfor mindre betydning for regnestykket. Det der virkelig betyder noget er fosforindholdet i foderet.

Enhver reduktion i foderets fosforindhold vil medføre en reduktion i gødningens fosforindhold.

Det gælder således om at holde fosforindholdet i gødningen så lavt som muligt, men fjerkræets behov for fosfor skal naturligvis være dækket. Derfor kan foderets fosforindhold kun sænkes hvis

det samtidig sikres at udnyttelsen af foderets fosforindhold øges. Her spiller enzymet "Fytase" en væsentlig rolle. Fytase frigør det fosfor som naturligt findes i foderråvarer. Dette enzym findes naturligt i nogle kornsorter, herunder især i rug, tritcale og hvede. Byg, havre og majs indeholder kun små mængder fytase.

Billede 1. Hvede og tritcale er nogle af de kornsorter med højt indhold af fytase.

Fytase ødelægges ved opvarmning

Foderråvarernes naturlige indhold af enzymet fytase bliver delvist inaktiveret når de udsættes for den obligatoriske opvarmning af indkøbt fuldfoder. For at sikre højerne tilstrækkelig "tilgængeligt" fosfor er det derfor nødvendigt at tilsætte mineralsk fosfor til foderet, som kan udnyttes af hønen uden tilstedeværelse af fytase. I konventionelt fjerkræfoder tilsætter man endvidere mikrobielt fytase for at kompensere for den ved varmebehandlingen inaktiverede naturlige fytase. Dette kan man ikke gøre i økologisk fjerkræfoder fordi de tilgængelige fytaseprodukter er fremstillet ved hjælp af GMO. Økologisk fjerkræ har derfor en dårligere fosforudnyttelse end konventionelt fjerkræ, når der fodres med indkøbt fuldfoder. Indholdet af fosfor i økologisk fuldfoder skal derfor være højere i økologisk fuldfoder end i konventionelt fuldfoder. Normtal 2017 angiver at konventionelt æglæggefoder indeholder 5,0 g fosfor pr. kg, mens økologisk æglæggefoder indeholder 6,1 g/kg. Denne forskel betyder, at 100 økologiske årshøner udskiller 5,7 kg fosfor mere end 100 årshøner i skrabeægproduktion (normtallene 2017). Forskellen skyldes næsten udelukkende manglen på fytase i det økologiske foder.

Tilskudsfoder og eget korn

Hypotesen er at en fodringsstrategi, hvor der fodres med 50 % uopvarmet hvede/tritcale og 50 % indkøbt tilskudsfoder, vil muliggøre en nedsættelse af foderets indhold af fosfor til samme niveau som i konventionelt foder og dermed en tilsvarende nedsættelse af fosfor i gødningen.

Eksempel

På en økologisk ejendom med 18.000 høner ændres fodringsmetoden fra "indkøbt fuldfoder" til "tilskudsfoder (50 %) + eget hvede/tritcale" (50 %). Fosforindholdet i den samlede foderration sænkes fra 6,1 g/ kg til 5,0 g/kg.

Herved spares forbrug af dyrt tilsat mineralsk fosfor og foderprisen falder. Hvis man sparer 891 kg fosfor pr. år svarer det til en lavere foderudgift på ca. 15.000 kr.

Indholdet af fosfor i gødningen vil tilsvarende reduceres med 891 kg pr. år, hvilket betyder at det nødvendige udspretningsareal reduceres væsentligt.

I forhold til 2016/17 reduceres udspretningsarealet med:

- 20,7 ha i 2017/18/19
- 25,5 ha i 2019/20 og fremadrettet
- 29,7 ha på ejendomme der ligger i særligt miljøfølsomme områder.

Der vil samtidig være store gevinster ved, at den tilladte gødningsmængde pr. ha øges, hvorved kvælstoftilførslen øges og udbytterne på markerne stiger.

Bedre fra start med kunstige kyllingemødre

Økologisk Landsforening gennemfører i 2017 og 2018 et projekt med ovenstående titel. Projektet er finansieret af Fjerkræafgiftsfonden suppleret af midler fra Den Europæiske Landbrugsfond for udvikling af landdistrikterne (LD).

SEGES Fjerkræteam er tilknyttet projektet som eksterne rådgivere. Et af de første produkter fra projektet er en video. Se videoen [her](#).

Billede 2. Her ses de kyllingemødre, som er blevet brugt i forsøget. Foto: Økologisk Landsforening

Ugentlige tilbagemeldinger fra Alarmmodellerne – Jette Sørholm Petersen

Alarmfølgegruppen holdt møde d. 14. maj, og gennemgik data og procedure for håndtering af alarmer. Dødelighed i 1. leveuge har været lidt højere for nogen af de kyllinger, der blev slagtet i april og maj. De seneste alarmberegninger fra uge 21 viser dog at kurven for 1. uges dødelighed er begyndt at falde igen. DanHatch har oplyst, at de allerede i marts har taget hånd om nogle problemer med en af rugeægsklokkene. Derfor kan vi nu forvente at 1. uges dødelighed igen er normaliseret. AgroTechs alarmer for dødelighed i 1. leveuge er 4-5 uger forsinket, fordi AgroTech først kan regne på data, når kyllingeholdet er slagtet. Gennemgangen af alarmerne viste endvidere at kassationsprocenten ser ud til at stige lidt. Derfor holder vi nu godt øje med den.

Procedure for håndtering af alarmer

Hver uge henter en statistiker fra AgroTech data fra Lyngsoe med produktionsresultater fra afsluttede kyllingehold i KIK, ACQP og L&F's E-kontrol. Data gennemregnes af alarmmodellerne. På den måde sker der en automatisk overvågning af signifikante ændringer i produktionsresultaterne.

En gang om ugen modtager SEGES en mail fra AgroTech med besked om alt er normalt, eller der kan være afvigelser på vej. Når der forekommer afvigelser giver SEGES straks besked til Alarmfølgegruppen. Hvis afvigelsen også giver alarm i ugen efter, kontakter SEGES straks den part i produktionskæden, der umiddelbart ser ud til at kunne være involveret i afvigelsen. Hvis der herved forekommer en forklaring på afvigelsen sender vi besked om det til alarmgruppen og orienterer de øvrige producenter om det i FjerkræNyt. Projektet finansieres af Fjerkræafgiftsfonden.

Hvordan påvirker lavere koncentration af protein i startfoderet langsommere voksende kyllinger? – Maja Bakke og Jette Søholm Petersen

Det har det nyligt afsluttede forsøg i projekt ”fodring af langsomt voksende slagtekyllinger” givet indsigt i. Her har vi afprøvet et startfoder med et væsentligt lavere proteinindhold end det der normalt er i standard startfoder. I tabel 1 kan man se en oversigt over de forskellige fodertyper brugt i forsøget, og deres indhold af bl.a. protein og aminosyrer.

Tabel 1. Oversigt over næringsstofindholdet samt udvalgte aminosyrer i de forskellige fodertyper anvendt i forsøget.

	LP startfoder	HP startfoder	Voksefoder	Balancefoder
ME (MJ/kg)	11,7	11,8	12,2	11,0
Protein (%)	18,6	22,6	17,1	14,5
Fedt (%)	4,9	5,5	5,4	4,2
Methionin (5)	0,27	0,35	0,25	0,23
Cystein (%)	0,32	0,36	0,31	0,30
Lysin (%)	0,92	1,21	0,83	0,70

I forsøget har vi haft fire behandlinger:

- **Beh. 1:** LP start, Alm-vokse
- **Beh. 2:** LP start, Tynd-vokse
- **Beh. 3:** HP start, Alm-vokse
- **Beh. 4:** HP start, Tynd-vokse

LP er lav protein startfoder, HP er standard startfoder, Tynd-vokse er voksefoder fortyndet med 25 % balance foder og Alm-vokse er standard voksefoder.

I tabel 2 kan man se en oversigt over udvalgte produktionsresultater. Det var tydeligt på dag 21 at startfoderet havde en betydning for kyllingernes tilvækst. Beh. 1 og 2, som havde lavere koncentration af protein, havde også en signifikant lavere vægt end beh. 3 og 4, som havde fået standard startfoder.

I gennem vokseperioden, var det tydeligt at beh. 2 som havde fået både lav koncentration af protein i start- og voksefoder, var mindre end de resterende behandlinger. Beh. 3 og 4 var signifikant større ved dag 56 end beh. 1 og 2. Så selvom beh. 4 har fået fortyndet voksefoder, indikerer data at man kunne have fortyndet endnu mere, for at begrænse tilvæksten.

Tabel 2. Oversigt over udvalgte produktionsdata

	Beh. 1 (LP/Alm.)	Beh. 2 (LP/Tynd)	Beh. 3 (HP/Alm.)	Beh. 4 (HP/Tynd)
Antal bokse	3	3	3	3
Vægt dg 7, g/kyll.	100,95	97,00	102,95	97,95
Vægt dg 21, g/kyll.	408,27 ^a	373,78 ^a	476,94 ^b	455,93 ^b
Vægt dg 28, g/kyll.	638,27 ^a	578,95 ^b	716,22 ^c	691,89 ^c
Vægt dg 43, g/kyll.	1369,11 ^a	1289,07 ^b	1487,41 ^c	1410,58 ^{ac}
Vægt dg. 56, g/kyll.	2130,81 ^a	2020,26 ^b	2298,86 ^c	2256,46 ^c
Gns. Daglig tilvækst g/kyll.	37,16 ^a	35,18 ^b	40,16 ^c	39,40 ^c
Totalt foderoptagelse kg/kyll.	6,62	6,79	6,39	6,43
FU, kg foder/kg kyll dg 0-56	3,09 ^a	3,32 ^b	2,75 ^c	2,84 ^{ac}

Der var ingen forskel i det totale foderoptag mellem behandlingerne, alle kyllinger uanset behandling spiste ca. 6,5 kg foder fra dag 0-56. Derimod var der tydelig forskel i foderudnyttelsen. Kyllingerne i beh. 3, skulle spise mindre foder pr. kg produceret kylling, derved havde de en bedre foderudnyttelse end kyllingerne i beh. 1 og 2.

Beh. 2 havde klart den dårligste foderudnyttelse, der skulle altså mere foder til pr. kg. kylling. En økonomisk beregning vil give indsigt i, om den højere foderudnyttelse vil føre til højere foderudgifter, set i forhold til at et foder med lavere proteinindhold vil være billigere.

Særligt for dette forsøg var, at vi valgte at få slagtet og parteret kyllingerne på Allégårdens Fjerkræslagteri, for at få en indsigt i slagtedata. Vi takker Allégårdens Fjerkræslagteri fordi de ville lave dette arbejde. Slagtedata vil blive præsenteret på vores temadag d. 14. juni.

Resultaterne fra forsøget, samt de andre forsøg fra projektet, vil blive gennemgået på vores temadag d. 14. juni. Derudover vil de blive offentliggjorte på SEGES' hjemmeside senere på året.

Billede 4. De slagtede kyllinger blev hængt op i rækkefølge, så det var muligt at følge hver enkelt boks igennem hele opskærings-

Billede 3. Opskæring af kyllingerne.

Øvrige nyheder

Temadag om langsomt voksende slagtekyllinger

Den 14. juni slår SEGES Fjerkræteam dørene op for vores **temadag om langsomt voksende slagtekyllinger**. Vi er nu ved at have afsluttet de planlagte forsøg i projektet og du vil på temadagen få en unik mulighed, for et indblik i resultaterne. Derudover kommer Claude Toudic fra Hubbard og fortæller om den franske produktion af langsomt voksende slagtekyllinger, samt hvordan de motive- rer kyllingerne til at udnytte udearealerne. Der vil være mulighed for at deltage i en "ERFA-session" hvor du kan præge diskussionen og få feed-back på dine spørgsmål. Derudover vil der være en rundvisning i Agro Food Park, hvor Janne Pløen vil fortælle om udviklingen og fremtidsplanerne for Agro Food Park, hvor der netop nu er mange nye byggeprojekter i gang. Vi håber at se rigtig mange på denne dag og meget gerne jer producenter 😊

Så meld jer endelig til, det gøres nemt ved at kontakte Maja Bakke på mail, maba@seges.dk eller tlf: 26663098. I kan se programmet i forlængelse af mailen.

Billede 5. Her ses billede af de forskellige fodertyper der er anvendt til et af forsøgene i projekt fodring af langsomt voksende slagtekyllinger. Balancefoderet er et specielt udviklet fortyndingsfoder, som har taget højde for indholdet af vitaminer og mineraler, samtidig med, at der er et lavere indhold af protein end i voksefoder.

Tilmelding til lovpligtigt kursus om beskyttelse af slagtekyllinger

Den 7. juni bliver der afholdt lovpligtigt kursus, og der er stadig åbent for tilmelding. Udfyld blot den vedhæftede blanket (Excel-fil) og send den til maba@seges.dk. Blanketten er vedhæftet med nyhedsmailen. Det er vigtigt du får tilmeldt nye medarbejdere, hvis de ikke allerede har bestået kurset. Alle med interesse for slagtekyllinger er velkommen til at deltage i kurset. Det er et endags kursus, som finder sted Agro Food Park 15, 8210 Aarhus V. Vi vil sende en deltagerliste ud ca. en uge inden kursuset, så det er muligt at arrangere samkørsel.

Miljøtilskudsordning til fjerkræ i 2018

I miljøteknologipuljen er der i 2018 afsat 50 millioner til fjerkræ. Puljen fordeles med 10 mio. kr. til økologisk produktion og 40 mio. kr. til konventionel produktion inkl. friland. Puljerne deles igen ligeligt til de energi- og ammoniakreducerende teknologier, der er nævnt på teknologilisterne. Der kan søges om 40 % tilskud til både æg, opdræt og slagt. Ansøgningsrunden løber fra den 3. august 2018 til den 2. oktober 2018.

Det er ikke længere et krav, at der skal foreligge en miljøgodkendelse samt byggetilladelse ved indsendelse af ansøgning om miljøteknologi. Det er derimod et krav, at de nødvendige tilladelser indhentes inden ansøgning om udbetaling indsendes. Nogle af teknologierne der kan søges tilskud til er bl.a.: Gødningsbånd og gylletank v. etagesystemer, overdækning af gylletank, LED-lys og Varmeveksler. Du kan se hele listen i vejledningens bilag 1. link til at downloade vejledningen finder du [her](#).

Ændrede normtimesatser

Vær opmærksom på, at normtimesatserne, som bruges til at beregne om ansøger opfylder kravet om et årligt arbejdskraftbehov på 830 timer, er ændret væsentligt ift. tidligere. For konventionel æg og slagt er de reduceret og for økologisk æg og slagt er de hævet. Se mere i [vejledningens](#) bilag 2. Læs mere og se teknologilisterne i Landbrugsstyrelsens Tilskudsguide om [Miljøteknologi 2018](#).

Skal du have del i tilskuds kronerne, så kan dit lokale rådgivningscenter hjælpe dig

I **LandboSyd** sidder Ulla Refshammer Pallesen klar til at hjælpe dig, og yde rådgivning i forbindelse med din ansøgning. Hun kan kontaktes på tlf. 6155 8262 el. mail: upa@landbosyd.dk

I SAGRO kan vi hjælpe dig!

Ansøgningsrunden for tilskud til miljøteknologi nærmer sig, og det er derfor en god ide, at undersøge mulighederne for tilskud til lige netop dit projekt.

Vi i SAGRO kan hjælpe dig med ansøgning om tilskud fra start til slut. Derudover kan vi hjælpe med, at indhente de nødvendige tilladelser.

Har du konkrete planer, som du ønsker at få vurderet eller ønsker du blot at vide mere, kan du kontakte miljørådgiver Nina Laudal Jensen på tlf. 9629 6637 eller på mail: nli@sagro.dk

Vil du vide mere om tilskudsordningen kan du kontakte driftsøkonom Maria Eugster Klug på tlf. 7660 2372, mail: mek@sagro.dk eller driftsøkonom Søren N. Sørensen på tlf. 9629 6857, mail: sns@sagro.dk

Hos KHL har vi stor erfaring i at lave tilskudsansøgninger målrettet fjerkræ og vi er klar igen i år. Vi hjælper med selve ansøgningen og også gerne med at indhente tilbud så alle formalia i den henseende bliver overholdt.

Er du interesseret i at høre mere om mulighederne eller hvordan det konkret foregår med ansøgningen om tilskud så kontakt gerne Inger Knude, ika@khl.dk tlf. 76341793 eller Palle Vinstrup pvl@khl.dk tlf. 40285545, ellers kan du læse mere [her](#).

Rådgiverne sidder klar til at hjælpe dig med din ansøgning. fra v. ses: Ulla R. Pallesen fra LandboSyd, Nina L. Jensen fra SAGRO, Inger Knude fra KHL og Palle Vinstrup fra KHL.

Kalenderen

Økologisk sommermøde v. Axel Månsson

4. juni holder Axel Månsson økologisk sommermøde. Her kan du møde Martin Merrild og Hans Erik Jørgensen fra L&F, samt høre om det gode økologiske håndværk samt få en rundvisning på bedriften. Der vil blive serveret lidt godt at spise. Prisen er 100 kr. og der er seneste tilmelding d. **31. maj**. Vi har vedhæftet invitation med mailen.

Lovpligtigt kursus om beskyttelse af slagtekyllinger

Bliver afholdt torsdag d. **7. juni, kl. 9-16**. Kurset bliver afholdt i Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N. Der er stadig åben for tilmelding.

Temadag om langsomt voksende slagtekyllinger

Bliver afholdt på KoldKærgård Hotel og conferencecenter Agro Food Park 10, 8200 Aarhus N. Dagen starter kl. 10. Meld dig til ved at kontakte maba@seges.dk

God weekend med de bedste hilsner fra SEGES Fjerkræteam

[Jette Søholm Petersen](#), [Niels Finn Johansen](#) og [Maja Bakke](#)

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt maba@seges.dk. Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til maba@seges.dk. Du kan læse mere om SEGES og L&F's persondatapolitik [her](#).

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seges.dk og T 21717715, Niels Finn Johansen: E nfj@seges.dk og T 21717768 og Maja Bakke: E maba@seges.dk og T 26663098

SEGES Fjerkræteam inviterer til:

”Temadag om Langsomt voksende slagtekyllinger”

Torsdag d. 14. juni 2018 fra kl. 10 – 16

på Koldkærgård Konferencecenter,
Agro Food Park 10, 8200 Århus N

Program (foreløbigt):

Kl. 10.00 – Ankomst + en let forfriskning

Kl. 10.05 – Velkomst v. Jette Søholm Petersen og Maja Bakke SEGES

Kl. 10.15 – Produktion af langsomt voksende slagtekyllinger i Frankrig, med inspiration til indretning af udearealer m.m. v. **Claude Toudic**, Hubbard

Kl. 11.10 – Spørgsmål til Claude Toudic

Kl. 11.30 – Nye tiltag og spændende udvikling i Agro Food Park - Oplæg samt rundtur v. Janne Pløen Mortensen, Agro Food Park. Husk praktisk fodtøj!

Kl. 12.30 – Frokost, sandwich og noget koldt at drikke

Kl. 13.30 – Nye forsøgsresultater med Fodring af langsomt voksende slagtekyllinger, præsentation af projektet og resultaterne fra 3 ”spritnye” boksforsøg, v. **Maja Bakke og Jette Søholm Petersen**

Kl. 14.15 – Kaffe + let forfriskning

Kl. 14.30 – Fællessession ”ERFA-grupper”, gruppesession hvor netop du kan få faglig sparring og inspiration fra andre producenter, samt folk i fjerkræbranchen. **Tema: Bedre velfærd til langsomt voksende kyllinger**, hvordan undgår vi fjerpilning og trædepudesvidninger og hvordan kan vi berige kyllingernes miljø?

Kl. 15.30 – Kaffe + let forfriskning

Kl. 15.45 – Opsamling på gruppesessionen i plenum, hver gruppe giver en kort gennemgang af hvad de har snakket om og er nået frem til i grupperne. **Evt. dannelse af ERFA-grupper og planlægning af møde.**

Kl. 15.55 – Kort oplæg v. **Sanna Steinfeldt**, Århus Universitet om nyt tværfagligt netværk om økologisk foder til fjerkræ

Kl. 16.00 – Afrunding og tak for i dag

Tilmelding er nødvendigt **senest fredag d. 8. juni 2018 til** Maja Bakke på mail: MABA@seges.dk. Hvis der er spørgsmål, så ring meget gerne til Maja på tlf: 2666 3098.

Deltagergebyr: 500 kr. per person – mere info om betaling følger. Meld gerne til og så modtager du betalingsinformation efterfølgende.